

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	E2025-F2028
Institution	Tønder Handelsgymnasium
Uddannelse	Hhx
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Louise Sønnichsen, Sidsel Kjer Kristiansen
Hold	1B

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Grundforløb
Titel 2	Ældre litteraturhistorie: Middelalder, renaissance, barok, oplysningstid og romantikken
Titel 3	Skriftlighedsforløb
Titel 4	Storbyen (novelleforløb)
Titel 5	
Titel 6	
Titel 7	
Titel 8	
Titel 9	

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Grundforløb
Indhold	<p>Tekster til genstand for analyse og opgaver</p> <p>E-bog: Ind i sproget: Søe, Synnøve: Bunkebryllup med kommunehospitalet (2016): https://indisprogethxx.systime.dk/?id=c1121</p> <p>E-bog: Ind i sproget: Langvad, Maja Lee: Bag tonede ruder (2006): https://indisprogethxx.systime.dk/?id=c880</p> <p>TV2: Alt det vi deler https://www.youtube.com/watch?v=B3_52CULpJg</p> <p>Artikel: ”Du er fucking sexistisk, Niarn” https://rap3y.files.wordpress.com/2011/09/du-er-fucking-sexistisk-niarn.pdf</p> <p>Artikel: ”Vi er ikke sexister, bitch” https://politiken.dk/kultur/art5691741/Vi-er-ikke-sexister-bitch</p> <p>Artikel: ”Kong Henrik: -Min kone gør mig til en nar” https://ekstrabladet.dk/flash/kongelige/danskekongelige/kong-henrik-min-kone-goer-mig-til-en-nar/6770655, 2017.</p> <p>SKAM sæson 1, episode 1 (1.10-3.24) https://www.dr.dk/drtv/se/skam_57456</p> <p>Baggrunds- og teoritekster</p> <p>E-bog: ”Ind i sproget hxx”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elementær sproghistorie (kap. 6) • Elementær kommunikationsteori (kap. 5 - pragmatik) • Verbal og nonverbal kommunikation (kap. 5) • Sprogets udtryks-og indholdsside, denotation og konnotation (kap. 4 - semantik) • Nedtoning og optoning (kap. 5). • Sproglig praksis, herunder tale, skrift og multimodale udtryksformer (kap. 4 - semantik) <p>E-bog: ”Guide til skriftlig dansk HHX”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skriv til eksamen, inden du skriver (kap. 2) <p>Links:</p> <p>Dialekter, sociolekter, kronolekter og etnolekter: http://dialekt.ku.dk/</p> <p>Dialektkort https://dialekt.ku.dk/dialektkort/</p>

	<p>Dialektskolen https://www.facebook.com/watch/?v=1282719785096209</p> <p>Dialekttest: https://www.dr.dk/nyheder/regionale/syd/er-du-rigtig-knoew-test-hvor-god-du-er-til-dialekter</p> <p>Dialekttest: https://samvirke.dk/artikler/den-store-dialekt-quiz-oehh-hwa-saejer-do</p> <p>Underbevidste sprogholdninger https://dialekt.ku.dk/sprogholdninger/underbevidste_sprogholdninger/</p> <p>Om forskellen på privat og professionelt sprog: https://da.bab.la/fraser/</p> <p>Læsestrategier: https://munkensdam.dk/skrivemammuten/noter-laesestrategi/laesestrategi/</p>
Omfang	36 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> – udtrykke sig mundtligt og skriftligt hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt, nuanceret og argumenterende – anvende forskellige mundtlige og skriftlige genrer, herunder oplæsning, referat, redegørelse, karakteristik, diskussion og debatoplæg – analysere trykte og elektroniske medietekster og vurdere disse som led i en kommunikationssituation, såvel mundtligt som skriftligt – navigere i store tekstmængder og analytisk fokuseret kunne udvælge og dokumentere.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/skriftligt arbejde/pararbejde/gruppearbejde.

Titel 2	Ældre litteraturhistorie: Middelalder, renæssance, barok, oplysningstid og romantikken
Indhold	<p>Tekster til genstand for analyse og opgaver</p> <p>Andersen, Hans Christian: ”Klods Hans”, 1855</p> <p>Bailley, David: ”Vanitas”, 1651 (maleri)</p> <p><i>Georg Brandes om hovedstrømninger i 1800-tallets litteratur, 1871 i Danmarkshistorien på lex.dk. Hentet 14. april 2026 fra</i></p>

https://danmarkshistorien.lex.dk/Georg_Brandes_om_hovedstr%C3%B8mninger_i_1800-tallets_litteratur,_1871

”Germand Gladensvend” (Folkeviser)

Holberg, Ludvig: ”Erasmus Montanus”, 1722 **HOVEDVÆRK 1**

”Hr. Torbens Datter og Hendes Faderbane” (Folkeviser)

”Jesper og prinsessen” (Folkeeventyr)

Keefe, Alexa. (2014, 16. Juli). Visualizing Waste: Klaus Pichler’s Gorgeous, Rotting Food. *National Geographic*.

<https://www.nationalgeographic.com/photography/article/visualizing-waste-klaus-pichlers-gorgeous-rotting-food>

Kingo, Thomas: ”Hver har sin skæbne” (salme, 1681)

Kingo, Thomas: ”Keed af Verden, Kier ad Himmelen” (salme, 1681)

”Marie Antoinette” (Filmuddrag, 2006) (5 minutter)

Nephew: ”007 Is Also Gonna Die”:

<https://www.youtube.com/watch?v=OY9eTihrKM0>

- Lyrics til sangen: <https://genius.com/Nephew-007-is-also-gonna-die-lyrics>

Stub, Ambrosius: ”Den kiedsom Vinter gik sin gang”, 1780

van Ast, Baltasar: ”Basket of Fruits”, 1632 (maleri)

Folkeviser: ”Ebbe Skammelsøn”

Folkeeventyr: ”Kong Lindorm”

TV3: ”Fristet”, sæson 2, afsnit 1 (reality-program)

<http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=091208272200>

Baggrunds- og teoritekster

Digtanalyse - lærerudarbejdet materiale (PP)

Fibiger, J. & Lütken, G. (2010). Litteraturens veje. Systime.

<https://litteraturensveje.systime.dk>

- Barokken
- Underafsnittene til ”Middelalderen”
 - ”Folkeeventyr”
 - ”Prins Hvidbjørn og Kong Lindorm”

Ind i dansk:

- Lyrik

Hoffmann, Thomas: ”Derfor ser vi Paradise Hotel” på Videnskab.dk:

<https://videnskab.dk/kultur-samfund/derfor-ser-vi-paradise-hotel>

Kjær-Hansen, Barbara m.fl.: ”Litteraturhistorien – på langs og på tværs”, Systime 2012 (E-bog).

- Kapitel 1: Middelalder
- Kapitel 2: Renæssance
- Kapitel 3: Barok
- Kapitel 4: Oplysningstiden
- Kapitel 12: Drama

Kristensen, S. D., Fibiger, J. & Lütken, G. v. B. (2010). Litteraturens huse. Systime.
<https://litteraturenshuse.systime.dk>

- Psykoanalytiske metoder

Larsen, Ole Schultz: *Håndbog til danske - litteratur, sprog og medier* (E-Bog), Systime.
<https://hbdansk.systime.dk/?id=241>

- Kapitel 3.7: Litterære metoder
- Kapitel 4.12: Kommunikationsanalyse

Lassen, Birgitte Bjerre & Grete Ravn : *Ind i sproget hhx* (E-bog), Systime:
<https://indisprogethhx.systime.dk/?id=80>

- Kap. 4: Semantik; Allegori

Lütken, Gerd von Buchwald: *Litteraturens huse* (E-bog), Systime:

- Litterære analysemetoder - <https://litteraturenshuse.systime.dk/?id=2466>
- Freuds psykoanalytiske metode - <https://litteraturenshuse.systime.dk/?id=2468#c9129>

Lütken, Gerd & Johannes Fibiger: *Litteraturens veje*, Systime (E-bog):
<https://litteraturensveje.systime.dk/?id=765>

- Kapitel 2: Middelalderen
- At analysere litteratur: ”En strukturalistisk læsning”

Nielsen, A. H., Lindequist, M. K. S. & Korch-Frandsen, J. B. (2017). Dansk på ny. Dansk lærerforeningens Forlag / Systime A/S. <https://danskpaany.systime.dk>

- Drama

Sara Krogh m.fl.: *Guide til skriftlig dansk HHX*:

<https://guidetilskriftligdanskhhx.systime.dk/> (onlinemateriale)

Sørensen, Mimi & Rangvid, Mads: *Brug Litteraturhistorien* (E-Bog):

- Kapitel: ”Middelalderen: slægt, ære og hævn”:
<https://bl.systime.dk/?id=135>

Links:

”Erasmus Montanus”: <https://dansksiderne.dk/index.php?id=3424>

	<p>”Erasmus Montanus – Om Holberg og humor” (Youtube-klip): https://www.youtube.com/watch?v=-3CauFTSsWI</p> <p>”Erasmus Montanus – Hvorfor er Holberg aktuel i dag?” (Youtube-klip): https://www.youtube.com/watch?list=PL9nuqi60FzN9LEvINgxkfYO43BXF4rBs&v=fNcz3XQU38k</p> <p>”Erasmus Montanus – om sproget som våben” (Youtube-klip): https://www.youtube.com/watch?v=1GBcX12_IN8&list=PL9nuqi60FzN9LEvINgxkfYO43BXF4rBs&index=2</p> <p>”Erasmus Montanus – Thure Lindhardt om Erasmus” (Youtube-klip): https://www.youtube.com/watch?v=UoPhC1OE32M&index=4&list=PL9nuqi60FzN9LEvINgxkfYO43BXF4rBs</p> <p>”Germand Gladensvend” (Youtube-klip): https://www.youtube.com/watch?v=OvyiKpwDg8E</p> <p>Middelalderens univers https://www.youtube.com/watch?v=jSJDfgA5ifA</p> <p>”5 ting du skal vide om: Ludvig Holberg” (YouTube-klip): https://www.youtube.com/watch?v=L38oioiiRbc</p>
Omfang	<p>36 lektioner á 45 minutters varighed</p> <p>Middelalder 1g: 14 lektioner Renaissance og barok 1g: 6 lektioner Oplysningstid 1g: 16 lektioner</p>
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> – udtrykke sig mundtligt og skriftligt hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt, nuanceret og argumenterende – anvende forskellige mundtlige og skriftlige genrer, herunder oplæsning, referat, redegørelse, karakteristik og diskussion – selvstændigt udføre metodisk og relevant analyse og fortolkning af forskellige litterære tekster, såvel mundtligt som skriftligt – perspektivere og vurdere tekster ud fra viden om historiske, kulturelle, samfundsmæssige, æstetiske og psykologiske sammenhænge – karakterisere litterære hovedværker fra epoker med betydning for udviklingen af nutidens tankegang – demonstrere kendskab til danske og internationale strømninger inden for litteratur og medier og samspillet med kultur og samfund – navigere i store tekstmængder og analytisk fokuseret kunne udvælge og dokumentere. – mangfoldige litterære genrer, herunder folkeviser – billeder og filmklip

	<ul style="list-style-type: none"> – oversatte og nordiske tekster – tekster med betydning for dansk, nordisk eller europæisk kultur og tankegang – litteraturvidenskabelige begreber, redskaber og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/skriftligt arbejde/pararbejde/gruppearbejde/skriveværksted

Titel 3	Skriftlighed, kommunikation, argumentation og retorik
Indhold	<p>Tekster til genstand for analyse og opgaver</p> <p>Artikel: ”Sådan bliver du bedre til at huske hvad du læser” https://samvirke.dk/artikler/sadan-bliver-du-bedre-til-at-huske-hvad-du-laeser</p> <p>Splidsboel, Tina: ”Fri mig for Disneys hvide skønhedsideal” (2018), debatindlæg i Politiken: https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art6616909/%C2%BBJeg-synes-efterh%C3%A5nden-at-jeg-er-n%C3%B8dt-til-at-fort%C3%A6lle-hende-at-hun-er-smuk%C2%AB</p> <p>Baggrunds- og teoritekster</p> <p>Buch, Jesper m.fl.: <i>Informatik</i> (E-bog), Systime: https://informatik.systime.dk/?id=982</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kap. 2: Gallups Kompas og Minerva-modellen <p>Jeppesen, Louise (2012): ”Aktiv og passiv læsning”</p> <p>Johnsen, Marianne & Bodil-Marie Gade: <i>Grundbog i retorik</i>: ”Kap. 5: Argumentation” (E-bog): https://grundbogiretorik.systime.dk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kap. 5: Argumentation” <p>Kjær-Hansen, Barbara m.fl.: ”<i>Litteraturhistorien – på langs og på tværs</i>”, Systime 2012 (E-bog).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 11: Lyrik <p>Larsen, Ole Schultz: <i>Håndbog til dansk - litteratur, sprog og medier</i> (E-Bog), Systime: https://hbdansk.systime.dk/?id=149</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kap. 4.8: Stil og tone • Kap. 4.9: ”Retorik”, Ciceros’ pentagram • Kap. 4.10: Argumentation • Kap. 5.6: ”Reklamer”, Lasswells kommunikationsmodel

	<p>Lassen, Birgitte Bjerre & Grete Ravn Nielsen: <i>Ind i sproget bhx</i> (E-bog), Systime: https://indisprogethbx.systime.dk/?id=80</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kap. 5.1.: Kommunikationsmodel: Ciceros' pentagram • Stilistiske figurer (kap. 7) (https://indisprogethbx.systime.dk/?id=200) <p>Lærerudarbejdet materiale (retoriske virkemidler, Toulmins argumentationsmodel, retoriske/stilistiske virkemidler, skriftlighedsforløb, elevopgaver mm.)</p> <p>Nielsen, Anette Hauge m.fl.: <i>Dansk på ny (Læreplan 2017)</i>, Systime: https://danskpaany.systime.dk/?id=282</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Retorik og argumentation: De tre appellformer” <p>Olsen, Mimi m.fl.: <i>Dansk i tiden</i>, Systime 2020 (E-bog):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel: ”Argumenttyper” - https://danskitiden.systime.dk/?id=288 • Kap.: ”Begreber – Argumentation”: https://danskitiden.systime.dk/?id=288 <p>Links:</p> <p>Argumenttyper (YouTube-video): https://www.youtube.com/watch?v=B-El22WMr_Q&t=8s</p> <p>Billedsprog – troper: https://www.gymdansk.dk/billedsprog---troper.html</p> <p>De tre læseteknikker ”Renæssancen” (YouTube-klip): https://www.youtube.com/watch?v=LLPzWb4mU8g</p> <p>Høj/lav stil: https://www.gymdansk.dk/sproglig-stilistik.html</p> <p>Retoriske virkemidler (YouTube-video): https://www.youtube.com/watch?v=Vlgpe6h6jNc</p> <p>Video om ”Notater”: http://busieco.samnet.sdu.dk/fakultet/studieteknik/vejledninger.html</p> <p>Video om ”Lynnotater”: https://www.youtube.com/watch?v=3PZYXvXDuo0</p>
<p>Omfang</p>	<p>26 lektioner á 45 minutter</p> <p>Lyrik, Haiku-digte: 2 moduler (4 lektioner)</p> <p>Notatteknik og læsning: 1,5 modul (3 lektioner)</p> <p>Retorik og argumentation: 4,5 moduler (9 lektioner)</p> <p>Skriftlighedsforløb Disney: 5 moduler (10 lektioner)</p>
<p>Særlige fokuspunkter</p>	<ul style="list-style-type: none"> – udtrykke sig mundtligt og skriftligt hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt, nuanceret og argumenterende – anvende forskellige mundtlige og skriftlige genrer, herunder oplæsning, referat, redegørelse, karakteristik og diskussion

	<ul style="list-style-type: none"> – selvstændigt udføre metodisk og relevant analyse og fortolkning af forskellige litterære tekster, såvel mundtligt som skriftligt – perspektivere og vurdere tekster ud fra viden om historiske, kulturelle, samfundsmæssige, æstetiske og psykologiske sammenhænge – karakterisere litterære hovedværker fra epoker med betydning for udviklingen af nutidens tankegang – demonstrere kendskab til danske og internationale strømninger inden for litteratur og medier og samspillet med kultur og samfund – navigere i store tekstmængder og analytisk fokuseret kunne udvælge og dokumentere. – mangfoldige litterære genrer, herunder folkeviser – billeder og filmklip – oversatte og nordiske tekster – tekster med betydning for dansk, nordisk eller europæisk kultur og tankegang – litteraturvidenskabelige begreber, redskaber og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/skriftligt arbejde/pararbejde/gruppearbejde/skriveværksted

Titel 4	Storbyen KBH (TJEK)
Indhold	<p>Tekster til genstand for analyse og opgaver:</p> <p>Guldager, Kathrine Marie: ”København”, 2015– HOVEDVÆRK 2 (novellesamling)</p> <p>Helle, Helle ”Film”, 1996</p> <p>Baggrunds- og teoritekster:</p> <p>Systeme,. (2023). Litteraturportalen. Systeme. https://litteraturportalen.systeme.dk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er en novelle? <p>Larsen, Ole Schultz: <i>Håndbog til dansk - litteratur, sprog og medier</i> (E-Bog), Systeme. https://hbdansk.systeme.dk/?id=241</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 3: Litteratur <p><i>Litteraturportalen</i>, Systeme (E-bog) (2024): https://litteraturportalen.systeme.dk/?id=2021</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kap. 2: ”Hvad er en novelle”?

	Lærerudarbejdet materiale til litterære metoder og noveller
Omfang	12 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> – udtrykke sig mundtligt og skriftligt hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt, nuanceret og argumenterende – anvende forskellige mundtlige og skriftlige genrer, herunder oplæsning, referat, redegørelse, karakteristik og diskussion – selvstændigt udføre metodisk og relevant analyse og fortolkning af forskellige litterære tekster, såvel mundtligt som skriftligt – perspektivere og vurdere tekster ud fra viden om historiske, kulturelle, samfundsmæssige, æstetiske og psykologiske sammenhænge – karakterisere litterære hovedværker fra epoker med betydning for udviklingen af nutidens tankegang – demonstrere kendskab til danske og internationale strømninger inden for litteratur og medier og samspillet med kultur og samfund – navigere i store tekstmængder og analytisk fokuseret kunne udvælge og dokumentere. – mangfoldige litterære genrer, herunder folkeviser – billeder og filmklip – oversatte og nordiske tekster – tekster med betydning for dansk, nordisk eller europæisk kultur og tankegang – litteraturvidenskabelige begreber, redskaber og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/skriftligt arbejde/pararbejde/gruppearbejde/